

มาข้างหน้า แต่ถึงกระนั้นก็ตาม พวกเขา ก็ยอมรับความจริงว่า สิทธิของมนุษยชาติเป็นสิ่งควรค่าต่อการป้องกัน และการทำ สงครามเพื่อรักษาสิทธินั้นไว้เป็นสิ่งที่จะต้องและสมควร

“เตาฮีด” สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิทั่วไป ?

ทันมาถึงเรื่องสำคัญที่เราจะต้องมาพิจารณา นั่นก็คือเรื่อง “เตาฮีด” “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ” (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจาก อัลลอฮ)

เตาฮีดเป็นเรื่องที่เกี่ยวของกับสิทธิมนุษยย์หรือเกี่ยวกับสิทธิ ของบุคคล ? เป็นไปได้ที่มุสลิมบางคนอาจจะกล่าวว่า เตาฮีดมิใช่ เรื่องที่เกี่ยวของกับสิทธิของมนุษยย์ แต่เป็นเรื่องของส่วนตัวเท่านั้น หรืออย่างมากที่สุด ก็เป็นเรื่องภายในของชาติ ถ้าเขาต้องการจะเป็น “มุวาฮิด” (ผู้ทائبต่อพระเจ้าองค์เดียว) เขาก็มีสิทธิ ที่จะเลือก แต่ถ้าเขาต้องการจะเป็น “มุชริก” (ผู้ทائبต่อพระเจ้า หลายองค์) พวกเขา ก็มีสิทธิ ไม่มีใครมีสิทธิที่จะมายุ่งกับเขาใน เรื่องนี้ เพราะมันเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลและถ้าใครต้องการจะ เป็นมุชริก ก็เป็นสิทธิของคนนั้น นั่นเป็นเรื่องของบุคคล

สำหรับเตาฮีดที่^{๕๖๓}เป็นสิทธิของชาติหนึ่ง^๕ คน ๆ^{๕๗} เกี่ยวกันนั้น^{๕๘}
กล่าวว่าชาติหนึ่งชาติใดอาจมีฐานะหนึ่งในสามอย่างนี้ ฐานะหนึ่ง^{๕๙}
คือการเลือกเตาฮีดเป็นศาสนาประจำชาติและไม่รับศาสนาอื่นเป็น^{๖๐}
ทางการ อีกฐานะหนึ่งคือการเลือกเอาการนับถือพระเจ้าหลายองค์^{๖๑}
เป็นศาสนาทางการ และอีกฐานะหนึ่งคือ ชาติที่ปล่อยให้คน^{๖๒}
เลือกศาสนาหรือลัทธิในกายอะไรก็ได้ตามที่ตัวเองต้องการ ถ้าหาก^{๖๓}
เตาฮีดมีบรรจุอยู่ในกฎหมายของชาติหนึ่งชาติใดแล้วก็เป็นสิทธิ^{๖๔}
ของชาตินั้น แต่ถ้ามกฎหมายไม่มีกล่าวเอาไว้ ก็ไม่ใช่สิทธิของ^{๖๕}
ชนชาตินั้น นี่เป็นการมองสิ่งต่าง ๆ จากทางเดียว แต่อย่างไร^{๖๖}
ก็ตาม ยังมอक्तศนะหนึ่งซึ่งถือว่าเตาฮีดเป็นเหมือนกับเสรีภาพ^{๖๗}
และเกี่ยวข้องกับสิทธิของมนุษยชาติ เมื่อเราพูดถึงเสรีภาพ เรา^{๖๘}
กล่าวว่าความหมายของสิทธิแห่งเสรีภาพนั้นมีใช้ว่าเสรีภาพของ^{๖๙}
บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะต้องไม่ถูกข่มขู่คุกคามจากส่วนหนึ่งส่วนใด^{๗๐}
เพราะมันเป็นไปได้ที่บุคคลอาจจะเป็นผู้ข่มขู่เสรีภาพนั่นเอง ทั้ง^{๗๑}
นั้น ถ้าหากใครต่อสู้กับลัทธิการนับถือพระเจ้าหลายองค์เพื่อ^{๗๒}
เตาฮีดแล้ว การต่อสู้ของเขาก็เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะป้องกัน^{๗๓}
กัน มิใช่การกดขี่ ปราบปรามหรือรุกราน นี่เป็นลักษณะปัญหา^{๗๔}
ปลีกย่อยที่แตกต่างกัน แม้แต่ในบรรดานักวิชาการศาสนาอิสลาม

ก็ยิ่งแบ่งออกเป็นสองทศนะ บางคนกล่าวว่าเตาฮีดเป็นเรื่องที่
เกี่ยวข้องกับสิทธิโดยทั่วไปของมนุษย์ ดังนั้นการต่อสู้เพื่อเตาฮีด
จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะมันเป็นการป้องกันสิทธิ
ของมนุษย์และเป็นเสมือนกับการต่อสู้เพื่อเสรีภาพของอีกชาติหนึ่ง
อย่างไรก็ตาม นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งได้แสดงทศนะที่แตกต่าง
กันว่า เตาฮีดเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลและบางทีเป็นเรื่องสิทธิ
ของชาติ แต่ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับสิทธิของมนุษยชาติ ดังนั้น
จึงไม่มีใครมีสิทธิที่จะไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเพื่อหลักเตาฮีด แล้ว
ทศนะทั้งสองนั้นไหนเป็นทศนะที่ถูกต้อง ?

ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะพูดถึงทศนะของข้าพเจ้าเกี่ยวกับเรื่อง
แต่ก่อนที่จะพูด ข้าพเจ้าอยากจะพูดถึงเรื่องๆ หนึ่ง และบางทีเมื่อ
เรามาถึงข้อสรุป เรื่องสองเรื่องก็อาจจะกลายเป็นเรื่องเดียวกัน
เรื่องที่สองนี้เป็นเรื่องของเรื่องบางอย่างที่สามารถยอมรับได้
เพราะถูกบังคับ ทั้งที่ความจริงแล้ว สิ่งต่าง ๆ จะต้องถูกเลือก
โดยเสรี

ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เกิดมีการเจ็บป่วยร้ายแรงขึ้นมา
และคนไข้ต้องได้รับการฉีดยา ในกรณีนั้นเป็นไปได้ที่บุคคลอาจจะ
ต้องถูกบังคับให้ยอมรับการฉีดยา ถ้าหากคนไข้ไม่ยอมที่จะรับ

การฉ้อโกง คนอื่นก็อาจใช้กำลังเข้าจับมัดมอมดทำหรืออาจต้อง
ทำให้คนใช้นั้นหมดสติก็ได้ถ้าหากว่าคนใช้คนนั้นต่อสู้ ทั้งนี้เพื่อ
ที่ว่า การฉ้อโกงจะได้เป็นไปโดยสะดวก นี่เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งยอมรับได้
ภายใต้การใช้กำลังบังคับ แต่อย่างไรก็ตามมีบางเรื่องที่เราจะเอา
การบังคับมาใช้ไม่ได้เลย ในบรรดาสงเหล่านักมการซัดเกล้าตัว
เองเป็นตัวอย่าง ถ้าเราต้องการที่จะซัดเกล้าคนเพื่อที่จะให้เขามา
รับคุณธรรมว่าเป็นความดีและยอมรับความชั่วเป็นสิ่งเลว เราไม่
สามารถทำได้โดยการบังคับเลย

ความรุนแรงจากการเขียนอาจป้องกันคนไม่ให้ขโมย แต่
มันก็ไม่สมารถที่จะทำให้จิตใจของบุคคลเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้
เพราะถ้าหากว่าการทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ หากใครต้อง-
การซัดเกล้าตัวเอง และพฤติกรรมของเขาต้องการศีลธรรมและ
จริยธรรมอย่างสูงแล้ว เขาก็ต้องจับเอาคนนั้นมาเขียนและกล่าวว่า
“ต่อไปคนผู้นั้นจะพูดความจริงไปตลอดชีวิตและจะเกลียดการโกหก
เขาจะต้องถูกเขียนร่อยรอยทีละหลังจากนั้น เขาจะไม่พูดโกหก”

ทันทันเมื่อเราทำความเข้าใจในเรื่องนี้แล้ว ข้าพเจ้าอยากที่จะ
พูดว่าความศรัทธา นั้นไม่จำเป็นจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์
ชาติหรือไม่ก็ตาม โดยธรรมชาติของมันแล้ว มันมิใช่สิ่งที่

สามารถยอมรับได้ด้วยการใช้การบังคับ ลองคิดดูว่า ถ้าหากเราต้องการที่จะให้ความศรัทธาเกิดขึ้น เราเองก็ยังไม่สามารถสร้างความศรัทธาได้ ความศรัทธาหมายถึงความเชื่อ ความศรัทธาหมายถึงการใช้ความคิดและการยอมรับความคิดนั้น และการที่จะถูกดึงดูตไปสู่ความคิดได้นั้นจะต้องมีเงื่อนไขสองประการ เงื่อนไขประการแรกคือเรื่องนั้นจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานทางสติปัญญาที่ความคิดและเหตุผลของมนุษย์สามารถที่จะรับได้ และอีกเงื่อนไขหนึ่งก็คือ มันจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษที่ดึงดูดมนุษย์ไปสู่มันซึ่งเงื่อนไขทั้งสองนี้ไม่มีอยู่ในเรื่องของการใช้กำลังบังคับ ความคิดเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้เหตุผล ถ้าหากใครต้องการให้เด็กแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เขาจะต้องสอนเด็กคนนั้นให้รู้จักเหตุผล ทั้งนี้เพื่อที่ว่าเด็กจะได้พบวิธีการแก้ปัญหา ไม่ใช่สอนเด็กด้วยวิธีการเลียน การใช้เหตุผลของเด็กจะไม่ยอมรับการใช้กำลังไม่ว่าเขาจะถูกเขมี่ยนสักเท่าใดก็ตาม ความจริงอันนี้สามารถนำไปใช้ได้กับเงื่อนไขที่สองได้นั้นคือ การมีคุณสมบัติที่ดึงดูดความสนใจและความรู้สึก

ตามเหตุผลนี้ มีข้อแตกต่างเป็นอันมากระหว่างเทอฮิดในฐานะที่เป็นสิทธิของมนุษยชาติกับสิ่งอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจาก

เตาฮีด เช่น เสรีภาพ เสรีภาพเป็นสิ่งที่อาจให้แก่ประชาชน
ได้โดยการบังคับ เพราะการจะป้องกันการรุกรานและการกดขี่เอา
ไวได้ก็ต้องอาศัยการใช้กำลัง โดยเนื้อแท้แล้ว มนุษย์นั้นมีเสรี-
ภาพ ดังนั้น ชาติจะได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระได้โดยการ
ใช้กำลังเมื่อการรุกรานถูกสกัดกั้นด้วยการใช้กำลัง แต่การมีชีวิต
อยู่อย่างเสรีและจิตใจที่รักเสรีภาพไม่สามารถบังคับกันได้ด้วยการ
ใช้กำลัง มันเป็นไปได้ที่จะบังคับคนให้ยอมรับความเชื่อและ
เป็นไปได้ที่จะสร้างความศรัทธาในบางสิ่งบางอย่างให้เกิดขึ้นใน
หัวใจของคนโดยใช้กำลัง นี่คือความหมายของโองการที่ว่า “ลา-
อิกเราะฮฺ ฟัดดิน กิอตตะบียะนัรฺหฺดุ มินัลฆอยยฺ” (ไม่มี
การบังคับในศาสนา) เมื่อคัมภีร์กุรอานกล่าวว่า “ไม่มีการบังคับ
ในศาสนา กุรอานมิได้หมายความว่า ถึงแม้ว่าจะเป็นไปได้ที่จะ
บังคับกันในเรื่องของศาสนา แต่เราจะต้องไม่บังคับมัน และเรา
จะต้องปล่อยให้ประชาชนเลือกนับถือศาสนาตามที่เขาต้องการ
มิใช่! สิ่งที่คัมภีร์กุรอานพูดก็คือ เรื่องศาสนาจะมาบังคับกันไม่ได้
สิ่งที่สามารถกำหนดกันได้ภายใต้การบังคับนั้นมีใช้ศาสนา

สำหรับพวกอาหรับเบคือนที่เพิ่งยอมรับอิสลามเมื่อเร็ว ๆ
นี้โดยปราศจากการคิดถึงลักษณะแก่นสารของอิสลาม และ

กล่าวว่าตัวเองเป็นผู้ทรม “ศรัทธา” นั้น คัมภีร์กุรอ่านตอบว่า “พวกอาหรับ กล่าวว่า “เรามีศรัทธา” จึงบอกพวกเขา พวกท่านยังไม่มีศรัทธา จึงกล่าวว่า “พวกเรายอมรับอิสลาม” เพราะความศรัทธายังมิได้เข้าไปในหัวใจของพวกท่าน” (กุรอ่าน 49.14) ในภาษาคัมภีร์กุรอ่านคำว่า “อาหรับ” หมายถึงพวกเร่ร่อนในทะเลทราย คนพวกนี้ได้มาหาท่านศาสดาและอ้างว่าตัวเองมีศรัทธา ท่านศาสดาจึงถูกสั่งให้บอกกับคนพวกนี้ว่าพวกเขา ยังไม่มีศรัทธาอย่างแท้จริง ดังนั้น พวกเขาจึงควรจะกล่าวว่าตัวเองเป็นมุสลิมมากกว่า กล่าวคือพวกเขาได้กล่าวปฏิญาณตน ได้ทำสิ่งที่ทำให้พวกเขามีฐานะเป็นมุสลิมอย่างผิวเผิน และได้กล่าวคำว่า “ลาอิลลาฮะ อิลลัลลอฮุ มุฮัมมัด ร่อซูลุลลอฮุ” แล้ว ดังนั้น พวกเขาจึงมีสิทธิเหมือนมุสลิมคนอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ท่านศาสดาก็ต้องบอกคนพวกนี้ว่า สิ่งซึ่งเรียกว่าความศรัทธานั้น “ยังมิได้เข้าไปในหัวใจของพวกท่าน” นี่เป็นสิ่งที่บอกเราว่า ความศรัทธานั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหัวใจ

ปัจจัยอีกอย่างที่สนับสนุนข้ออ้างของเราก็คือ อิสลามไม่อนุญาตการ “ตักลิด” (การลอกเลียนแบบ) ในเรื่องของความเชื่อและถือว่าการค้นคว้าโดยอิสระเป็นสิ่งจำเป็น ความเชื่อที่

ที่สำคัญของศาสนาคือ ความเชื่อและความศรัทธาที่จริงใจ ทั้งนี้ เพื่อที่มันจะได้เป็นที่แจ่มชัดว่า ในทัศนะของอิสลามนั้น ความศรัทธาเป็นผลผลิตของเสรีภาพที่หลุดพ้นจากความคิด “ตกลด” พ้นจากความคิดที่ตกอยู่ภายใต้การใช้กำลังบังคับ แต่ความศรัทธาของอิสลามต้องการนั้นไม่สามารถที่จะสร้างกันได้

ที่เราได้เห็นแล้วว่า ทัศนะทั้งสองของนักวิชาการอิสลามค่อนข้างจะใกล้เคียงกัน ทัศนะของพวกหนึ่งคือ เตาฮีดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสากลของมนุษยชาติ และในฐานะที่การป้องกันสิทธิของมนุษยชาติเป็นสิ่งที่ถูกต้องกฎหมาย ดังนั้น การที่จะป้องกันเตาฮีดและต่อสู้เพื่อเตาฮีดจึงเป็นสิ่งถูกต้องกฎหมายด้วยเช่นกัน ในขณะที่ความหมายของสิ่งทอกลุ่มหนึ่งกล่าวคือ ไม่มีกฎหมายที่อนุมัติให้ป้องกันเตาฮีด ถ้าหากชาติใดเป็นชาติที่นับถือพระเจ้าหลายองค์ เราก็ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำการต่อสู้กับพวกเขาเพราะเรื่องนี้ ความใกล้เคียงกันของทัศนะทั้งสองนี้อยู่ตรงความจริงที่ว่า ถ้าหากเราถือว่าเตาฮีดเป็นสิทธิสากล เราก็ยังไม่สามารถต่อสู้กับอีกชาติหนึ่งได้เพราะเราได้เห็นแล้วว่า โดยลักษณะที่แท้จริงของมัน เตาฮีดมิใช่สิ่งที่สามารถยอมรับกันได้โดยการบังคับ

อย่างไรก็ตาม มีอีกประการหนึ่งก็คือถ้าหากเราถือว่าเตาฮีด เป็นสิทธิของมนุษยชาติ และถ้าหากเราแสวงหาผลประโยชน์ที่ดี ที่สุดของเตาฮีด (เพื่อมนุษยชาติ) แล้ว มันก็เป็นไปได้ที่เราจะ ต่อสู้กับชาติที่นับถือพระเจ้าหลายองค์ แต่มิใช่จะไปกำหนดให้คน พวกนั้นต้องเชื่อในหลักเตาฮีดและความศรัทธา เพราะเรารู้แล้วว่า เตาฮีดและความศรัทธาเป็นเรื่องที่บังคับกันไม่ได้

อย่างไรก็ตาม เราสามารถที่จะต่อสู้กับพวกบูชาเจว็ดเพื่อ ที่จะถอนรากแห่งความชั่วร้ายให้ออกไปจากสังคมนั้นได้ การ กำจัดความชั่วเหล่านั้น กล่าวคือการกำจัดความเชื่อในพระเจ้าหลาย องค์เป็นสิ่งหนึ่ง ขณะที่การบังคับเรื่องความเชื่อในเอกภาพของ พระเป็นเจ้านั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ตามทัศนะของพวกที่ถือว่าเตาฮีดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิ ของบุคคลหรืออย่างมากที่สุดเป็นสิทธิของชาติ กล่าวกันว่า การ ทำเช่นนั้นเป็นไปได้ นี่เองเป็นความคิดในตะวันตกที่แทรกซึม เข้ามาในหมู่มุสลิม

พวกยุโรปเป็นผู้ที่ถือว่า เรื่องเตาฮีดเป็นเรื่องส่วนบุคคล และไม่มีผลสำคัญต่อชีวิตประการใด ยิ่งไปกว่านั้นยังถือว่ามัน

เป็นชนบทรรมนิยมที่แต่ละชาติมีสิทธิ์ที่จะเลือก จากพื้นฐาน
ความคิดเช่นนี้เอง จึงเป็นที่ถกกันว่า ไม่มีใครมีสิทธิ์ที่จะโจมตี
ทำลายลัทธิการนับถือพระเจ้าหลายองค์แม้ว่ามันจะเป็นการตัดราก
แห่งความซวกตาม ทั้งนี้เพราะว่าลัทธิการนับถือพระเจ้าหลายองค์
มิใช่ความไม่เป็นธรรม และเท่าซิดเป็นเรื่องของส่วนตัว

ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเราถือว่าเท่าซิดเป็นเรื่องสากล
เรื่องหนึ่ง คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของมนุษยชาติ และอีกเรื่อง
หนึ่งเป็นเรื่องของเงื่อนไขสำหรับสวัสดิภาพและความจำเริญของ
มนุษยชาติ เราจะเห็นว่าเป็นที่อนุญาตให้เราทำสงครามกับพวก
มุชรกันเพื่อให้ได้มาถึงซึ่งเท่าซิด และเพื่อที่จะทำลายรากแห่ง
ความไม่เป็นธรรม แม้ว่าสงครามเพื่อทำให้คนเชื่อเรื่องเท่าซิดจะ
ไม่เป็นที่อนุญาตก็ตาม

ตอนนั้น เรากำลังเข้ามาพูดคุยกันถึงเรื่องที่แตกต่างกันอยู่ กล่าว
คือ เรื่องที่ว่า การต่อสู้เพื่อเสรีภาพในการ “เรียกร้องเชิญชวน”
(ตะอวะฮ์) นั้นเป็นที่อนุญาตหรือไม่? การต่อสู้เพื่อเสรีภาพใน
การเรียกร้องหมายถึงอะไร? มันหมายความว่า เราต้องมีเสรีภาพ
ในการที่จะเผยแพร่ความเชื่อและแนวความคิดของเราให้ทุก ๆ ชาติ
มิใช่การโฆษณาชวนเชื่อ แต่เป็นการอธิบายให้ความเข้าใจ ไม่มี

อะไรมากไปกว่านี้ และไม่ว่าเราจะถือว่าเสรีภาพเป็นสิทธิสากล
ของมนุษย์หรือไม่ก็ตาม การญิฮาดก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย
ทันที ถ้าหากมีอุปสรรคเกิดขึ้นต่ออำนาจการเรียกร้องของเรา
เช่น เอาเป็นว่า มีอำนาจบางอย่างเข้ามาขวางทางเรา ไม่ยอม
อนุญาตให้แก่เราโดยกล่าวว่า เราจะทำให้ความคิดของคนในชาติ
เสีย (และเรารู้ว่ารัฐบาลส่วนมากให้นิยามความคิดที่เป็นภัยว่าเป็น
ความคิดที่ถ้าหากประชาชนนำไปใช้แล้วจะแข็งข้อกับตน) ถ้าหาก
รัฐบาลเช่นนั้นสร้างอุปสรรคให้แก่การเรียกร้องเชิงญิฮาดแล้ว ก็
เป็นที่อนุญาตให้เราต่อสู้จนกว่ารัฐบาลและอุปสรรคก็ตกกันทั้งหลาย
จะพังทลายลง หรือว่าไม่เป็นที่อนุญาต ?

ใช่ นี่ก็เป็นที่อนุญาตด้วย เพราะนี่เป็นการป้องกัน เป็น
การญิฮาดอย่างหนึ่ง ซึ่งลักษณะที่แท้จริงของมันคือการป้องกัน

มาตรการแห่งสิทธิส่วนบุคคลและสากล

เท่าที่ผ่านมาเราได้เห็นแล้วว่า แก่นแท้ของการญิฮาดคือ
การป้องกัน ตอนนี้อย่างมีเหตุผลออกเรื่องหนึ่ง นั่นคือในทัศนะของ
เรา เตาฮีดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งอย่างมากที่สุด

ก็เป็นสิทธิของชาติใครชาติมัน ดังนั้นสิ่งที่เราจะต้องทำก็คือ การ
ดูที่เกณฑ์ตัดสินสิทธิส่วนบุคคล และความมันคืออะไร

มนุษย์นั้นเหมือนกันในบางสิ่งบางอย่าง ในขณะที่มีบางสิ่ง
บางอย่างแตกต่างกัน ความแตกต่างดังกล่าวนี้บางที่เราก็ไม่อาจ
พบได้ แม้แต่ในคนเพียงสองคนที่มีทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกัน เช่น
เกี่ยวกับที่เราไม่สามารถพบคนสองคนที่มีความเหมือนกันทุกอย่าง
ในทางกายภาพ ดังนั้น เราจึงไม่สามารถพบคนสองคนที่มี
ลักษณะทางจิตใจเหมือนกัน นี่คือผลประโยชน์ที่มนุษย์ทุกคน
ได้รับอย่างเท่าเทียมกันและเป็นสิทธิสากลของมนุษยชาติ เสรีภาพ
หมายถึงการไม่มีอุปสรรคต่อการเจริญงอกงามของความสามารถ
ทางธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
มนุษยชาติทั้งหมด เสรีภาพของข้าพเจ้าก็เหมือนกับเสรีภาพของ
คนอื่นทุกอย่าง อย่างไรก็ตาม ระหว่างท่านกับข้าพเจ้าก็มีหลาย
อย่างที่แตกต่างกัน และมันเป็นเรื่องของแต่ละคน เพราะว่ามัน
เป็นความแตกต่างทางกายภาพ ในทำนองเดียวกันข้าพเจ้าก็อาจ
จะมีผิวและรูปร่างที่แตกต่างไปจากคนอื่น แต่นั่นเป็นความแตก
ต่างในกายภาพบุคคล ข้าพเจ้าชอบเสื้อผ้าบางสี แต่ท่านชอบเสื้อ
ผ้าอีกสีหนึ่ง ข้าพเจ้าชอบอยู่ในเมืองหนึ่งแต่ท่านชอบอยู่อีกเมือง

หนึ่ง ข้าพเจ้าชอบพื้นที่บางแห่งแต่ท่านชอบอีกแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้า
 ตกแต่งบ้านของข้าพเจ้าแบบหนึ่งแต่ท่านตกแต่งอีกอย่างหนึ่ง
 ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาหนึ่งแต่ท่านเลือกอีกวิชาหนึ่ง ทั้งหมดนี้
 เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล และในเรื่องของส่วนตัวแล้ว จะต้อง
 ไม่มีใครไปยุ่งเกี่ยวเรื่องของคนอื่น ดังนั้น จึงไม่มีใครมีสิทธิ์
 จะบังคับให้ใครคนหนึ่งแต่งงานกับอีกคนหนึ่งได้ เพราะการ
 แต่งงานเป็นเรื่องส่วนบุคคลและในการเลือกคู่แต่งงานนั้นทุกคน
 มีสิทธิ์ในตัวเอง อิสลามกล่าวว่า ไม่มีใครที่จะต้องถูกบังคับ
 ในการเลือกคู่ครองของตัวเอง เพราะทุกคนมีสิทธิ์ในการที่จะ
 เลือก การที่พวกยุโรปกล่าวว่า เรื่องเตาฮีดเป็นเรื่องที่ใคร
 จะมายุ่งมิได้นั้นก็เพราะพวกเขาคิดว่าเตาฮีดและความศรัทธาเป็น
 เรื่องของแต่ละบุคคล พวกเขาคิดว่ามนุษย์จะต้องได้รับความสุข
 จากบางสิ่งบางอย่างในชีวิต สิ่งนั้นคือสิ่งที่เรียกว่าศาสนา ใน
 ทัศนะของชาวยุโรป ศาสนาเป็นเหมือนกับศิลปะ คนหนึ่งชอบ
 ฮาฟิส อีกคนหนึ่งชอบซาดี อีกคนหนึ่งชอบเมลาวิ อีกคนหนึ่ง
 ชอบคัยยัม อีกคนหนึ่งชอบเฟร์โดซี ใครจะมายุ่งกับคนที่ชอบ
 ซาดีด้วยการถามว่า “ทำไมคุณถึงชอบซาดี ? ฉันชอบฮาฟิส
 คุณจะต้องชอบฮาฟิสด้วย” ไม่ได้เด็ดขาด พวกยุโรปกล่าวว่า

ศาสนาก็เหมือนกันเช่นนั้น คนหนึ่งชอบอิสลามในขณะที่อีกคน
หนึ่งชอบคริสเตียน อีกคนหนึ่งชอบศาสนาไซโรแอสเตอร์ ใน
ขณะที่อีกคนหนึ่งไม่ชอบอะไรเลย เรื่องของใครของมันไม่ต้อง
มายุ่งกัน ในทัศนะของพวกยุโรป ศาสนาไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ
แก่นของชีวิต ไม่เกี่ยวกับทางของชีวิตมนุษย์ นี่คือนิยมพื้นฐานของ
พวกยุโรป ดังนั้น แนวความคิดของพวกยุโรปจึงแตกต่างไปจาก
แนวความคิดของเรา ศาสนาของพวกเขาก็เป็นอย่างที่พวกเขาพูด
แต่ในทัศนะของเรา ศาสนาหมายถึง “ศิรอตุล มุสตะกิม” หรือ
“ทางที่เที่ยงตรง” ของมนุษยชาติ และการละเลยจากศาสนาหมายถึง
ถึงการละเลยจากทางที่เที่ยงตรง ทางที่แท้จริงของความเจริญก้าวหน้า
หน้า ทางของมนุษยชาติ เรากล่าวว่า เตาฮีดเป็นหลักของการ
มีชีวิตที่ดี เป็นหลักของความเจริญมั่งคั่งและความสุขของมนุษย-
ชาติ ขณะเดียวกัน ถ้าหากเรากล่าวว่าการทำสงครามเพื่อบังคับ
ให้ใครเชื่อเรื่องเตาฮีดเป็นเรื่องที่ไม่อนุโมทนา มิใช่เพราะว่าเตาฮีด
ไม่เกี่ยวกับสิทธิโดยทั่วไปของมนุษยชาติ แต่เพราะว่า ลักษณะ
ที่แท้จริงของเตาฮีดไม่อนุญาตให้ทำเช่นนั้น เพราะกัมภีร์กุรอาน
ยืนยันไว้แล้วว่า “ลาอิลาฮะฮะฟัดดิน”

เสรีภาพแห่งความคิดหรือเสรีภาพแห่งความเชื่อ

อย่างไรก็ดีแต่ ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่เราจะต้องพูดถึง เรื่อง นนกออ เรื่องความแตกต่างระหว่าง “เสรีภาพแห่งความคิด” และ “เสรีภาพแห่งความเชื่อ”

มนุษย์มีอำนาจอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่าอำนาจแห่งความคิด อำนาจนี้เป็นอำนาจที่ทำให้มนุษย์คิดคำนวณและตัดสินใจบนพื้นฐานของความคิดและเหตุผล แต่ความเชื่อหมายถึงการผูกมัดอย่างเหนียวแน่นอยู่กับวัตถุประสงค์ของความเชื่อ แล้วมักมีความเชื่อที่มึดมิดพื้นฐานมาจากความคิดแม้แต่นิดเดียว ความเชื่อมากมายขนาดไหนที่เป็นความเชื่อแบบลอกเลียน ความเชื่อที่เพาะมาเป็นนิสัย และเป็นความเชื่อที่บังคับเสรีภาพของมนุษย์ สิ่งที่เราพูดคุยกันจากทัศนะของเสรีภาพ และกล่าวว่าสิ่งที่มนุษยชาติจะต้องมีนั่นคือเสรีภาพแห่งความคิด แต่ถึงกระนั้นก็มีบางความเชื่อบางอย่างที่ไม่มีรากแม้แต่นิดเดียวในความคิด ซึ่งนั่นเป็นการหยุดนิ่งและการชงกั้นของวิญญาณที่ถูกถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่ง นั่นคือแก่นแท้ของการพันธนาการ ดังนั้น การต่อสู้เพื่อทำลายความเชื่อเช่นนั้นจึงเป็นการทำสงครามเพื่อเสรีภาพของมนุษยชาติ มิใช่เป็นสงครามต่อต้านเสรีภาพของ มนุษยชาติ ถ้า

หากใครคนใดคนหนึ่งวิงวอนขอสิ่งที่ตัวเองต้องการต่อหน้ารูปปั้น
บางตัวที่เขาบ่มนึ่งจนมาถวายเป็นของของเขาเองแล้ว ในภาษาของ
คัมภีร์กุรอาน คนผู้นั้นทำยิ่งกว่าสัตว์ หมายความว่า การกระทำ
ของคนผู้นั้นไม่มีรากฐานทางความคิดแม้แต่นิดเดียว แม้แต่ทำ
อะตอมก็ไม่มี แต่ถ้ามองความคิดของเขาถูกสั่นคลอนบ้าง เขาจะไม่ทำ
เช่นนั้น ที่เขาทำไปเป็นเพียงการแสดงออกถึงความซังก้างันและ
และการหยุดนิ่งที่เกิดขึ้นในหัวใจและวิญญาณของเขา และเป็น
สิ่งที่ฝังรากอยู่ในการหลับหูหลับตาเลียนแบบ บุคคลเช่นนี้จะต้อง
ถูกบังคับให้เป็นอิสระจากอิทธิพลของวัฒนธรรมภายในที่พันธุนาการเขาอยู่ ทั้งนี้
เพื่อที่จะทำให้เขาสามารถคิดได้ ดังนั้น พวกที่คิดว่าเสรีภาพของ
การเลียนแบบและเสรีภาพของการเป็นเจ้าของจิตใจและความคิด
ที่ถูกพันธุนาการเป็นสิ่งที่ดีนั้น ได้คิดผิดแล้ว! สิ่งที่เราพูดสนับสนุน
ตามกฎหมายของโองการที่ว่า “ลาอิลาฮะฮะอิลَّا اللهُ” นั่นคือ
เสรีภาพของความคิด